

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบสหสัมพันธ์ (Correlational Descriptive Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่คิดสรรกับการสูบบุหรี่ในระยะเริ่มต้นของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ปีการศึกษา 2553 ทั้งหมด 43 โรงเรียน ณ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553 รวมทั้งสิ้น 4,315 คน (สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษาดุสิต, 2553)

กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษานี้คือ นักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ปีการศึกษา 2553 โดยมีคุณสมบัติดังนี้

- อายุระหว่าง 13-16 ปี
- อ่านและเขียนภาษาไทยได้
- ผู้ที่ถูกศึกษายินยอมให้ทำการศึกษาโดยลงลายมือชื่อในใบยินยอมให้ทำการศึกษาลงได้รับการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้จากผู้วิจัย

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณจากสัดส่วนของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีการสูบบุหรี่ (Parel et al., 1973) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{NZ^2 \cdot P(1-p)}{Nd^2 + Z^2 P(1-p)}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้

N = ขนาดของกลุ่มประชากรนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐบาล สังกัดสำนักงานพื้นที่เขตการศึกษาดุสิต ปีการศึกษา 2553 ที่ทราบจำนวนแน่ชัดมีทั้งสิ้น 4,315 คน (สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษาดุสิต, 2553)

Z = ค่าสถิติมาตรฐานได้ไ้คงปกติที่สอดคล้องกับระดับนัยสำคัญโดยกำหนดค่า

$\alpha = .05$ ดังนั้นที่ $\alpha/2$ มีค่า $Z = 1.96$

p = สัดส่วนของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีการสูบบุหรี่ต่อนักเรียนชายทั้งหมดเท่ากับ 0.09 (กรมอนามัย, 2551)

d = ค่าความคลาดเคลื่อนสมมุติของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้เท่ากับ 3% (Parel et al., 1973)

$$n = \frac{(4,408)(1.96)^2(0.09)(0.91)}{(4,408)(0.03)^2 + (1.96)^2(0.09)(0.91)}$$

$$= 324$$

กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้อย่างน้อย 324 คน แต่เนื่องจากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างอาจไม่สมบูรณ์ ได้เก็บเพิ่มเติมในกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอีก 33 คน (ร้อยละ 10) (Stanley et al., 1990) ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้จำนวน 357 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบหลายขั้นตอน (Multistage Stratified Simple Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการเลือกตามลำดับดังต่อไปนี้

1. เลือกโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลที่จะศึกษาจากอำเภอต่างๆ ในจังหวัดตราดมีทั้งหมด 7 อำเภอ มีโรงเรียนทั้งหมด 43 โรงเรียน โดยแบ่งขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) แบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ดังนี้

1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 601 คน ขึ้นไป ซึ่งมีทั้งหมด 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนตราดระการคุณ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ โรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคม โรงเรียนตราดสรรเสริญวิทยาคม โรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม (จงจินตรุจิรวงศ์อุปถัมภ์) และโรงเรียนบ่อไร่วิทยาคม

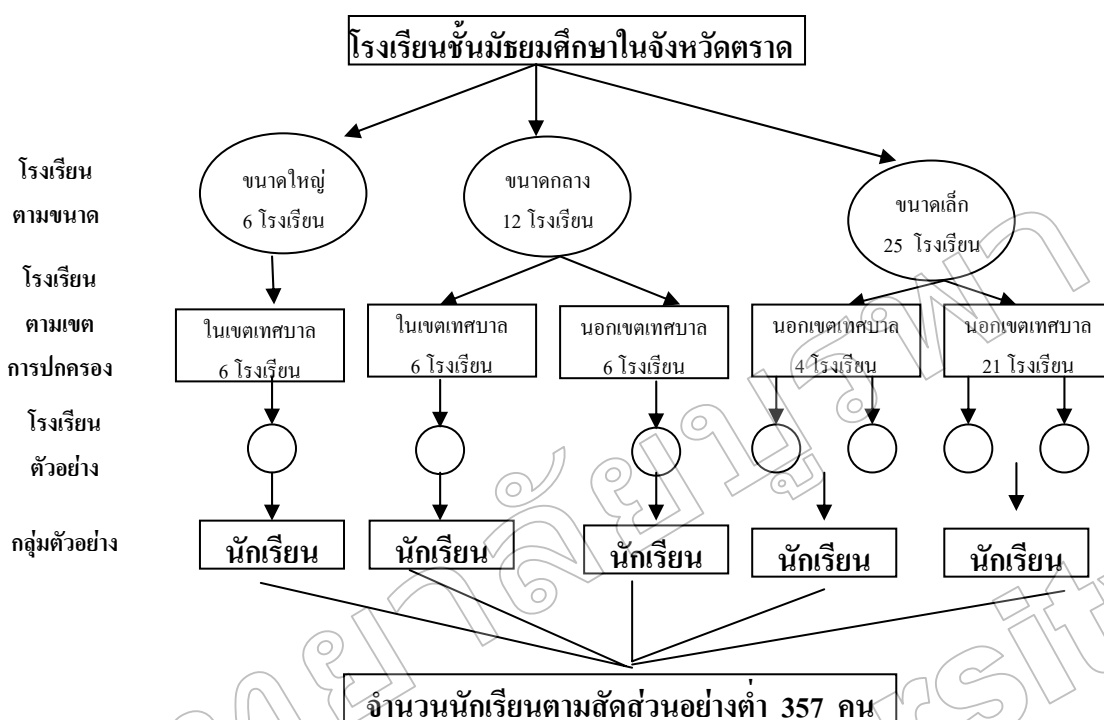
1.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน ซึ่งมีทั้งหมด 12 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านคลองประทุน โรงเรียนบ้านคลองจาก โรงเรียนบ้านหนองบอน โรงเรียนศิริเวสรัตน์เพ็ชรอุปถัมภ์ โรงเรียนเขาน้อยวิทยาคม โรงเรียนเนินทรายวิทยาคม โรงเรียนหนองบอนวิทยาคม โรงเรียนอ่าวใหญ่พิทยาคาร โรงเรียนแหลมงอบวิทยาคม โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตราด โรงเรียนสะตอวิทยาคม รัชมังคลาภิเษก และโรงเรียนประณีตวิทยาคม

1.3 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน ซึ่งมีทั้งหมด 25 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดอรุณจิตถาราม โรงเรียนวัดสะพานหิน โรงเรียนวัดวัง (กุ่มบุญอยู่อุทิศ) โรงเรียนบ้านโป่ง โรงเรียนบ้านคอนสูง โรงเรียนวัดตาพลาย โรงเรียนชุมชนวัดแสนดั่ง โรงเรียนบ้านไม้รูด (วิสิทธิ์ประชาสรรค์) โรงเรียนชุมชนวัดบางกระดาน (สวนราษฎร์บำรุง) โรงเรียนบ้านสระใหญ่ โรงเรียนวัดคลองสน โรงเรียนวัดสลักเพชร โรงเรียนเกาะกูดวิทยาคม โรงเรียนวัดแหลมหิน โรงเรียนชุมชนวัดท่าพริก (จริยาอุปถัมภ์) โรงเรียนวัดท่าโสม (คุณสารราษฎร์บำรุง) โรงเรียนคลองขวาง โรงเรียนบ้านฉางเกลือ (รักเมืองไทย 3) โรงเรียนวัดพ้อ โรงเรียนบ้านเกษมสุข โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง โรงเรียนบ้านจัดสรร โรงเรียนบ้านปะอา โรงเรียนบ้านป้องกันตนเองด้านชุมพล และโรงเรียนบ้านหนองบัว

2. เลือกโรงเรียนตัวอย่างจากโรงเรียนตามขนาดในสัดส่วน 1: 2: 4 ภายในโรงเรียนแต่ละขนาดแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามเขตการปกครองตามการศึกษาของ ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (2551) คือ โรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ที่พบว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่านอกเขตเทศบาล และเลือกโรงเรียนตัวอย่างโดยจำแนกตามเขตการปกครองในสัดส่วนที่เท่ากัน

3. เลือกทุกห้องเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนตัวอย่าง

4. เลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจากทะเบียนรายชื่อนักเรียนเฉพาะที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดแต่ละชั้นเรียนให้ได้เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืนดังตารางที่ 1 และภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมายตามสัดส่วนจำแนกขนาด และเขตการปกครอง (n= 357 คน)

โรงเรียนตามขนาด	โรงเรียน	โรงเรียนในเขตเทศบาล		โรงเรียนนอกเขตเทศบาล		
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	
		นักเรียน	นักเรียน	นักเรียน	นักเรียน	
		กลุ่ม	ตาม	โรงเรียน	กลุ่ม	ตาม
		เป้าหมาย	สัดส่วน		เป้าหมาย	สัดส่วน
ขนาดใหญ่	ร.ร.ตราด	449	127	-	-	-
	สรรเสริญวิทยาคม					
	รวม	449	127			
ขนาดกลาง	-ร.ร.หนองบอน	76	22	-ร.ร.สะตอ	113	90
	วิทยาคม			วิทยาคม		
				รัชมังคลา		
รวม		76	22	ภิเยก		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

โรงเรียนตามขนาด	โรงเรียนในเขตเทศบาล			โรงเรียนนอกเขตเทศบาล		
	โรงเรียน	จำนวน	จำนวน	โรงเรียน	จำนวน	จำนวน
		นักเรียน	นักเรียน		นักเรียน	นักเรียน
		กลุ่มเป้าหมาย	ตามสัดส่วน		กลุ่มเป้าหมาย	ตามสัดส่วน
ขนาดเล็ก	-ร.ร.ชุมชนวัดท่าพริก (จริยาอุปถัมภ์)	38	11	ร.ร.วัดท่าโสม (คุณสารราษฎร์บำรุง)	53	42
	-ร.ร.ชุมชนวัดแสนคู้	68	19	-ร.ร.บ้านสระใหญ่	57	46
	รวม	106	30		110	88
	รวมทั้งหมด	631	179		223	178

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ ศาสนา ระดับชั้นที่กำลังศึกษา
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอข้อมูลผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของนักเรียนชาย จากอาจารย์ประจำชั้น

การแปลผลคะแนน

เกณฑ์การแปลผล

เกณฑ์การประเมินคะแนน(สุจิตรา ขวัญเมือง, 2550) มีดังนี้

ผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่าผลการเรียนเฉลี่ยของกลุ่ม หมายถึง ผลการเรียนเฉลี่ยค่อนข้าง

เห็นสูง

ผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่าผลการเรียนเฉลี่ยของกลุ่ม หมายถึง ผลการเรียนเฉลี่ยค่อนข้าง

เห็นต่ำ

3. การสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง วัดโดยใช้ข้อคำถามการมีผู้ปกครองสูบบุหรี่ จำนวน 1 ข้อ โดยแบบสอบถามแบบมี 2 คำตอบให้เลือกคือ (1) ไม่มี (2) มี

4. การสูบบุหรี่ของเพื่อนสนิท วัดโดยใช้ข้อคำถามการมีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ จำนวน 1 ข้อ โดยแบบสอบถามแบบมี 2 คำตอบให้เลือกคือ (1) ไม่มี (2) มี

5. การถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ วัดโดยใช้ข้อคำถามการถูกชักชวนให้สูบบุหรี่ให้ผู้ตอบเลือกตอบเอง (Homsin, 2006) จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ “นักเรียนเคยถูกเพื่อนมาชวนให้สูบบุหรี่หรือไม่” มีคำตอบให้เลือก 2 ตัวเลือกคือ (1) ไม่เคย (2) เคย

6. การสูบบุหรี่ในระยะเริ่มต้น ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามประเมินพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประเมินพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในวัยรุ่น (Homsin, 2006) ซึ่งประยุกต์มาจากแนวคิดระยะของการสูบบุหรี่ (Stage of Smoking) จากการทบทวนวรรณกรรม (Mayhew et al., 2000; Scollo & Winstanley, 2008) จำนวนทั้งหมด 2 ข้อดังนี้

ข้อที่ 1 “ท่านเคยลองสูบบุหรี่ แม้เพียงครั้งเดียวหรือไม่”

ข้อที่ 2 “ในปัจจุบัน ท่านสูบบุหรี่มากน้อยเพียงใด”

จากการตอบคำถามดังกล่าวสามารถแบ่งกลุ่มการสูบบุหรี่ในระยะเริ่มต้นได้ดังนี้

นักเรียนที่มีการสูบบุหรี่ในระยะเริ่มต้น หมายถึง นักเรียนที่เลือกตอบข้อ 1 “เคย” และตอบข้อ 2 “สูบมาแล้วไม่เกิน 100 มวน และไม่ได้สูบอีกในปัจจุบัน” หรือ “ปัจจุบันสูบบางครั้งเท่านั้น เช่น เมื่ออยู่กับเพื่อน ไปเที่ยว ไปงานเลี้ยง”

นักเรียนที่ไม่มีการสูบบุหรี่ในระยะเริ่มต้น หมายถึง นักเรียนที่เลือกตอบข้อ 1 “ไม่เคย”

7. การคาดการณ์อัตราการสูบบุหรี่ วัดโดยแบบสอบถามการคาดการณ์อัตราการสูบบุหรี่ให้ผู้ตอบเลือกตอบเอง (Homsin, 2006) จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ “นักเรียนคิดว่านักเรียนรุ่นราวคราวเดียวกันจำนวน 100 คน มีนักเรียนกี่คนที่กำลังพยายามสูบบุหรี่” มีคำตอบให้เลือก 10 ตัวเลือก ตั้งแต่อย่างน้อย 10 คน ถึง 91-100 คนจากการตอบคำถามดังกล่าวสามารถแบ่งได้ดังนี้

การคาดการณ์อัตราการสูบบุหรี่ต่ำกว่าความเป็นจริง หมายถึง คาดคิดว่าการสูบบุหรี่ในนักเรียนรุ่นราวคราวเดียวกันน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40

การคาดการณ์อัตราการสูบบุหรี่สูงต่ำกว่าความเป็นจริง หมายถึง คาดคิดว่าการสูบบุหรี่ในนักเรียนรุ่นราวคราวเดียวกันมากกว่าร้อยละ 40

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของ ลักลิน วรรณประพันธ์ (2549) ซึ่งพัฒนาตามแนวคิด (Weber, 1992) มาปรับปรุง จำนวนทั้งหมด 22 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านความคิด/ การรับรู้ (Cognitive/ Perceptual Component) จำนวน 8 ข้อ องค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก (Affective Component) จำนวน

8 ข้อ และองค์ประกอบด้านการปฏิบัติ (Behavioral Component) จำนวน 6 ข้อ เป็นข้อความทางบวกต่อการสูบบุหรี่ (เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่) 10 ข้อ และข้อความทางลบต่อการสูบบุหรี่ (ไม่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่) 12 ข้อ การวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert' scale) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้ตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ .85 (ล็กสิน วรรณประพันธ์, 2549)

การให้คะแนนพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

สำหรับข้อความที่มีในทางบวกต่อการสูบบุหรี่ (เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่) จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 4, 7, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 19, 20

ถ้าเลือกคำตอบ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ได้ 5 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ “ไม่เห็นด้วย” ได้ 4 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ “เฉยๆ” ได้ 3 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ “เห็นด้วย” ได้ 2 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ได้ 1 คะแนน

ข้อความมีความหมายในทางลบต่อการสูบบุหรี่ (ไม่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่) จำนวน 12 ข้อ คือ ข้อ 1, 2, 3, 5, 6, 8, 11, 12, 17, 18, 21 และ 22 ให้คะแนนในทางตรงข้าม

คะแนนรวมทั้งหมดอยู่ในช่วง 22- 110 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม (สุจิตรา ขวัญเมือง, 2550) มีดังนี้

คะแนนมากกว่าคะแนนรวมเฉลี่ยของกลุ่ม หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่

คะแนนน้อยกว่าคะแนนรวมเฉลี่ยของกลุ่ม หมายถึง เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของ อภินันท์ ปัญญาภาพ (2549) ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดการรับรู้ความสามารถแห่งตน (Bandura, 1997) มาปรับปรุง จำนวนทั้งหมด 12 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบตามวิธีการพัฒนาการรับรู้ความสามารถแห่งตน ได้แก่ การประสบความสำเร็จจากการกระทำด้วยตนเอง (Mastery Experience) จำนวน 4 ข้อ การได้รับประสบการณ์จากตัวแบบ (Viscious Experience) จำนวน 3 ข้อ การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) จำนวน 3 ข้อ และการกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) จำนวน 3 ข้อ มีการวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้ตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ .92 (อภินันท์ ปัญญาภาพ, 2549)

การให้คะแนนพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ถ้าเลือกคำตอบ “มากที่สุด” ได้ 5 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ “มาก” ได้ 4 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ “ปานกลาง” ได้ 3 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ “น้อย” ได้ 2 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ “น้อยที่สุด” ได้ 1 คะแนน

คะแนนรวมทั้งหมดอยู่ในช่วง 12- 60 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม (สุจิตรา ขวัญเมือง, 2550) มีดังนี้

คะแนนมากกว่าคะแนนรวมเฉลี่ยของกลุ่ม หมายถึง มีการรับรู้ความสามารถแห่งตน

อยู่ในระดับสูง

คะแนนน้อยกว่าคะแนนรวมเฉลี่ยของกลุ่ม หมายถึง มีการรับรู้ความสามารถแห่งตน

อยู่ในระดับต่ำ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Homsin, 2006) ซึ่งแปลมาจากแบบวัดของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Rosenberg Global Self-esteem Scale) (Rosenberg, 1979 cited in Homsin, 2006) มาใช้ จำนวนทั้งหมด 8 ข้อ การวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้ตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ .72- .88 (Homsin, 2006; Glendinning, 2002 cited in Homsin, 2006; อ้อมใจ จิรพฤตศิริ, 2548)

การให้คะแนนพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ข้อความที่มีความหมายทางบวก 4 ข้อ คือ ข้อ 1, 3, 5 และข้อ 6

ถ้าเลือกคำตอบ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ได้ 1 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ “ไม่เห็นด้วย” ได้ 2 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ “เห็นด้วย” ได้ 3 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ได้ 4 คะแนน

สำหรับข้อความที่มีความหมายทางลบ จำนวน 4 ข้อ คือ ข้อ 2, 4, 7 และข้อ 8 ให้คะแนน

ในทางตรงกันข้าม

เกณฑ์การแปลผล

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม (สุจิตรา ขวัญเมือง, 2550) มีดังนี้

คะแนนมากกว่าคะแนนรวมเฉลี่ยของกลุ่ม หมายถึง นักเรียนชายมีความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่า
ในตนเองสูง

คะแนนน้อยกว่าคะแนนรวมเฉลี่ยของกลุ่ม หมายถึง นักเรียนชายมีความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่า
ในตนเองต่ำ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการตัดสินใจด้วยตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ผู้วิจัยได้
พัฒนาสถานการณ์ปัญหาขึ้นเองตามแนวคิดการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ (Gordon & Judith,
1993) จำนวนทั้งหมด 5 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย 3 กระบวนการ ได้แก่ การวิเคราะห์สถานการณ์
(Situation Analysis) การตั้งวัตถุประสงค์ (Objective and Criteria Setting) และ การค้นหาและ
ประเมินทางเลือก (Alternative Search and Alternative Evaluation) โดยสถานการณ์แต่ละเรื่องได้
เรียงลำดับตัวเลือกที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจทั้งหมด 9 ตัวเลือก ซึ่งมาจากข้อมูลทั้ง 3 แหล่ง ๓
ละ 3 ข้อ ดังนี้

ตัวเลือกที่ 1, 4, 7 เป็นกระบวนการวิเคราะห์สถานการณ์

ตัวเลือกที่ 2, 5, 8 เป็นกระบวนการการตั้งวัตถุประสงค์

ตัวเลือกที่ 3, 6, 9 เป็นกระบวนการค้นหาทางเลือกและประเมินทางเลือก

นักเรียนชายจะเลือกตัวเลือก 3 ข้อต่อสถานการณ์

การให้คะแนนพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ถ้าเลือกข้อมูลกระบวนการตัดสินใจหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ที่เหมาะสมครบ 3 แหล่ง
ต่อสถานการณ์จะได้คะแนนเต็ม 3 คะแนน ถ้าเลือกข้อมูลกระบวนการตัดสินใจหลีกเลี่ยงการ
สูบบุหรี่โดยใช้ข้อมูลที่เหมาะสม 2 แหล่งจะได้คะแนน 2 คะแนน และถ้าเลือกข้อมูลกระบวนการ
ตัดสินใจหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่โดยใช้ข้อมูลที่เหมาะสม 1 แหล่งจะได้คะแนน 1 คะแนน

คะแนนรวมทั้งหมดอยู่ในช่วง 5- 15 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม (สุจิตรา ขวัญเมือง, 2550) มีดังนี้

คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 10 หมายถึง นักเรียนชายมีกระบวนการตัดสินใจหลีกเลี่ยง
การสูบบุหรี่ที่เหมาะสม

คะแนนน้อยกว่า 10 หมายถึง นักเรียนชายมีกระบวนการตัดสินใจหลีกเลี่ยง
การสูบบุหรี่ที่ไม่เหมาะสม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ โดยการหาความตรงตามเนื้อหาและความเชื่อมั่นของเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยหาความเที่ยงตรงเนื้อหาแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ และการตัดสินใจด้วยตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ที่พัฒนาขึ้นใหม่ไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ โดย ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมศาสตร์ ด้านจิตวิทยาวัยรุ่นและด้านการควบคุมป้องกันการสูบบุหรี่จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยพยาบาลวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านการควบคุมป้องกันการสูบบุหรี่จำนวน 2 ท่าน อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมป้องกันการสูบบุหรี่จำนวน 1 ท่าน และนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมป้องกันการสูบบุหรี่จำนวน 2 ท่าน ภายหลังจากผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำมาคำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index) ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ และการตัดสินใจด้วยตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราดเท่ากับ 0.83, 0.93 และ 1.00 ตามลำดับ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ทั้งด้านภาษาและความถูกต้องในเนื้อหาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ความรู้สึกลึกซึ้งในตนเอง และการตัดสินใจด้วยตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ที่ผ่านการหาความตรงตามเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 50 ราย ในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่แบบสอบถามความรู้สึกลึกซึ้งในตนเอง การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ และการตัดสินใจด้วยตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราดเท่ากับ .79, .75, .93 และ .91 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นเรื่องเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตดำเนินการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ในสถานที่โรงเรียนจัดไว้ให้ ได้แก่ ห้องเรียนหรือห้องประชุม เป็นช่วงเวลาทางโรงเรียนพิจารณาว่าเหมาะสมและไม่รบกวนเวลาเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยคำนึงถึงความเท่าเทียมของการตอบข้อมูล โดยเก็บข้อมูลในช่วงโมเอิสระของนักเรียน บางโรงเรียนที่ไม่มีสถานที่มากพอจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ชุด จัดที่นั่งไม่ให้นักเรียนชายนั่งติดกันเพื่อให้มีอิสระในการตอบ ในขณะที่ทำแบบสอบถามอาจารย์จะไม่อยู่ในบริเวณนั้นจะมีเพียงแต่ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยที่ผ่านการซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการทำแบบสอบถามไปในทิศทางเดียวกันเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยจะอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามโดยละเอียด มีการสร้างข้อตกลงกันว่า นักเรียนจะไม่พูดคุยหรือซักถามเพื่อนขณะตอบแบบสอบถาม เมื่อมีข้อสงสัยให้ซักถามผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลที่นักเรียนตอบเป็นความลับโดยที่นักเรียนไม่ต้องใส่ชื่อและนามสกุลจริงแต่จะใช้รหัสแทน แบบสอบถามของแต่ละคนที่ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้วจะถูกเก็บไว้อย่างมิดชิดในซองกระดาษ ภายหลังจากตอบคำถามเสร็จแล้ว ซึ่งใช้เวลาในการทำประมาณ 30-40 นาที ในขณะที่ตอบแบบสอบถามมีการแจกน้ำดื่มให้นักเรียนทุกคน
4. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 ราย ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างที่สูญหายไปเป็นประจำจำนวน 19 คน จึงตัดออกเหลือกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 338 คน แล้วจึงนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติต่อไป

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ให้ดำเนินการวิจัยได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงเข้าพบกลุ่มตัวอย่างจะแนะนำตัวและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า การเข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้เป็นไปโดยความสมัครใจจะไม่มีผลต่อกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งข้อมูลทุกอย่างที่ได้จากการศึกษาจะถูกเก็บเป็นความลับโดยผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในลักษณะภาพรวม และนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น

กลุ่มตัวอย่างสามารถแจ้งออกจากการศึกษาได้ก่อนที่การดำเนินการวิจัยจะสิ้นสุด โดยไม่เกิดผลเสียใด ๆ เมื่อกลุ่มตัวอย่างอนุญาตแล้วจึงทำการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป มีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วยอายุ ระดับชั้นที่ศึกษา ศาสนา การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ทักษะคิดเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง การสูบบุหรี่ของเพื่อนสนิท การถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ การตัดสินใจด้วยตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ และ การคาดการณ์อัตราการสูบบุหรี่ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามระดับการวัดของข้อมูล
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคิดเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ การสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง การสูบบุหรี่ของเพื่อนสนิท การถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ การตัดสินใจด้วยตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ และการคาดการณ์อัตราการสูบบุหรี่ กับการสูบบุหรี่ในระยะเริ่มต้นของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดพื้นที่การศึกษาดรค ด้วยสถิติ Binary Logistic Regression ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%CI โดยมีการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติก่อน ได้แก่ ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรต้น (Multicollinearity) พบว่าตัวแปรต้นไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน